

PROIECT

REGULAMENT

privind salubritatea și asigurarea curățeniei în oraşul Chişinău

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

1. Prevederile prezentului regulament se aplică serviciului public de salubritate, denumit în continuare serviciu de salubritate, înființat și organizat pe raza administrativ-teritorială a municipiului Chişinău.
2. Prezentul regulament stabilește cadrul juridic unitar privind desfășurarea serviciului de salubritate, definind modalitățile și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru asigurarea serviciului de salubritate.
3. Regulamentul se aplică următoarelor activități de salubritate:
 - 1) măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea spațiilor și căilor publice;
 - 2) curățarea și transportul zăpezii de pe spațiile și căile publice și menținerea în funcțiune a acestora pe timp de polei sau de îngheț;
 - 3) pre colectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere, cu excepția celor cu regim special;
 - 4) sortarea deșeurilor municipale;
 - 5) depozitarea controlată a deșeurilor municipale;
 - 6) colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice etc.);
 - 7) colectarea, transportul și neutralizarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației;
 - 8) colectarea, transportul și depozitarea deșeurilor din construcții și demolări;
 - 9) colectarea, transportul și depozitarea/compostarea deșeurilor vegetale;
 - 10) colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora unităților de ecarisaj;
 - 11) dezinsecția, dezinsecția și deratizarea.
4. Organizarea serviciului de salubritate trebuie să se realizeze pe baza următoarelor principii:
 - 1) protecția sănătății populației;
 - 2) responsabilitatea față de cetățeni;
 - 3) conservarea și protecția mediului înconjurător;
 - 4) asigurarea calității și continuității serviciului;
 - 5) tarifarea echitabilă, corelată cu calitatea și cantitatea serviciului prestat;
 - 6) dezvoltarea durabilă;
 - 7) transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.

5. Termenii și noțiunile, utilizate în prezentul regulament se definesc după cum urmează:

- 1) *colectare* - strângerea, cu sau fără sortarea deșeurilor în vederea transportării lor;
- 2) *colectare selectivă* - colectarea deșeurilor de diferite categorii la sursa de producere, separat pe tipuri de materiale, în europubele, euro containere compartimentate;
- 3) *compost* - produs rezultat din procesul de fermentare aerobă și/sau anaerobă, prin descompunere microbiană a componentei organice din deșeurile supuse compostării;
- 4) *curățarea zăpezii/gheții* - operațiunea de îndepărtare a stratului de zăpadă sau de gheață depus pe suprafața carosabilă și pietonală, în scopul asigurării deplasării vehiculelor și pietonilor în condiții de siguranță;
- 5) *curățarea rigolelor* - operațiunea de îndepărtare manuală sau mecanizată a depunerilor de noroi, nisip și praf de pe o porțiune de 0,75 m de la bordură spre axul median al străzii, urmată de măturare și/sau stropire;
- 6) *depozit* - amplasament pentru eliminarea finală a deșeurilor, prin depozitare pe sol sau în subteran;
- 7) *deratizare* - activitatea de stârpire a șoarecilor și șobolanilor prin otrăvire cu substanțe chimice sau prin culturi microbiene;
- 8) *deșeu* - orice substanță sau obiect din categoriile stabilite de legislația specifică privind regimul deșeurilor, de care deținătorul se debarasează, are intenția sau obligația de a se debarasa;
- 9) *deșeu biodegradabil* – deșeu care suferă descompuneri anaerobe sau aerobe;
- 10) *deșeu din construcții și demolări* - deșeu rezultat în urma demolării sau construirii clădirilor, șoselelor și a altor structuri de obiective industriale ori civile care poate avea în compoziție și deșeuri periculoase;
- 11) *deșeuri de ambalaje* – orice ambalaje sau materiale de ambalare care satisfac cerințele definiției de deșeu;
- 12) *deșeu municipal* - deșeu menajer și alt tip de deșeu care, prin natură sau compoziție, este similar cu deșeul menajer și care este generat pe raza localității;
- 13) *deșeu menajer* – deșeu provenit din activități casnice, inclusiv deșeurile periculoase;
- 14) *deșeu asimilabil cu deșeul menajer* – deșeu provenit din industrie, din comerț, din sectorul public sau administrativ, care prezintă compoziție și proprietăți similare cu deșeul menajer și care este colectat, transportat, prelucrat și depozitat împreună cu acesta;
- 15) *deșeuri periculoase* - deșeurile încadrate generic, conform legislației specifice privind regimul deșeurilor, în aceste tipuri sau categorii de deșeuri și care au cel puțin un constituent sau o proprietate care face ca acestea să fie periculoase;
- 16) *deșeu reciclabil* - deșeu care poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri;
- 17) *deșeuri de echipamente electrice și electronice* denumite în continuare DEEE - echipamentele electrice și electronice care constituie deșeuri, inclusiv toate componentele, subansamblurile și produsele consumabile, parte integrantă a echipamentului în momentul în care acestea devin deșeuri;

- 18) *deșeuri de origine animală* – subproduse de origine animală ce nu sunt destinate consumului uman, cadavre întregi sau porțiuni de cadavre provenite de la animale;
- 19) *deșeuri solide* – componente rezultate din activitățile menajere sau industriale, care nu mai au valoare de întrebuințare sau nu mai fac folosință utilizatorului și care sunt precolectate de către acesta pentru a fi predate operatorului de salubritate;
- 20) *deșeuri stradale* - deșeuri specifice căilor de circulație publică, provenite din activitatea cotidiană a populației, de la spațiile verzi, de la animale, din depunerea de substanțe solide provenite din atmosferă;
- 21) *deșeuri voluminoase* - deșeuri solide de diferite proveniențe, care, datorită dimensiunilor lor, nu pot fi preluate cu sistemele obișnuite de colectare, ci necesită o tratare diferențiată față de acestea, din punct de vedere al preluării și transportului;
- 22) *deținător* – producătorul de deșeuri ori persoana fizică sau juridică ce are deșeuri în posesie;
- 23) *dezinfecție* - activitatea de distrugere a germenilor patogeni cu substanțe specifice, în scopul eliminării surselor de contaminare;
- 24) *dezinsecție* - activitatea de combatere a insectelor în stadiul de larvă sau adult cu substanțe chimice specifice;
- 25) *ecarisare* – activitatea de colectare a deșeurilor de origine animală/subproduse de origine animală ce nu sunt destinate consumului uman, în scopul procesării sau incinerării/coincinerării acestora, incluzând activitățile de transport, depozitare și manipularea a acestora, după caz;
- 26) *gestionare* - colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operații și îngrijirea zonelor de depozitare după închiderea acestora;
- 27) *gură de scurgere* - componenta tehnică-constructivă a sistemului de canalizare prin care se asigură evacuarea apelor meteorice;
- 28) *indicatori de performanță* - parametri ai serviciului de gestionare a deșeurilor, realizați de operatorul de servicii, pentru care se stabilesc niveluri minime de calitate, urmăriți la nivelul operatorului titular al licenței;
- 29) *măturat* - activitatea de salubritate a localităților, care, prin aplicarea unor procedee manuale sau mecanice, realizează un grad bine determinat de curățare a suprafețelor de circulație, de odihnă sau de agrement a așezărilor urbane ori rurale;
- 30) *neutralizare a deșeurilor de origine animală* – activitate prin care se modifică caracterul periculos al deșeurilor de origine animală prin procesare, incinerare/coincinerare, transformarea lor în produse stabile biologic, nepericuloase pentru mediul înconjurător, animale sau om, respectiv activitatea de îngropare a acestora;
- 31) *precolectare* - activitate a utilizatorului de strângere și depozitare temporară a deșeurilor municipale sau a deșeurilor solide asimilabile cu deșeurile municipale în europubele, euro containere ori puncte gospodărești amplasate, de regulă, în spații special amenajate;
- 32) *preselecție* - activitate de selecție prealabilă a deșeurilor la sursa de producere, pe tipuri de materiale;

- 33) *producător* - orice persoană din a cărei activitate rezultă deșeuri și/sau care efectuează operațiuni de pretratare, de amestecare sau alte operațiuni care generează schimbarea naturii ori a compoziției acestor deșeuri;
 - 34) *reciclare* - operațiunea de prelucrare a unui deșeu în vederea refolosirii lor;
 - 35) *salubritate* - totalitatea operațiunilor și activităților necesare pentru păstrarea unui aspect salubru al localităților;
 - 36) *sistem public de salubritate* - ansamblul instalațiilor tehnologice, echipamentelor funcționale și dotărilor specifice, construcțiilor și terenurilor aferente prin care se realizează serviciul de salubritate;
 - 37) *serviciu de gestionare a deșeurilor* – ansamblul de activități ce țin de precolectarea, colectarea, sortarea, depozitarea deșeurilor de orice tip;
 - 38) *sortare* - activitatea de separare pe sortimente și depozitare temporară a deșeurilor reciclabile în vederea transportării lor la agenți economici specializați;
 - 39) *spălarea străzilor* - activitatea de salubritate care se execută mecanizat cu instalații speciale, folosindu-se apa, cu sau fără soluții speciale în vederea îndepărtării deșeurilor și prafului de pe străzi și trotuare;
 - 40) *stropitul străzilor* - activitatea de salubritate, care constă în dispersarea apei pe suprafețele de circulație, indiferent de natura îmbrăcămintei acestora, spații de odihnă și de agrement, manual sau mecanizat, cu ajutorul unor instalații specializate, în scopul creării unui microclimat favorabil îmbunătățirii stării igienice a localităților și evitării formării prafului;
 - 41) *tratare* - totalitatea proceselor fizice, chimice și biologice care schimbă caracteristicile deșeurilor, în scopul reducerii volumului și caracterului periculos al acestora, facilitând manipularea sau valorificarea lor;
 - 42) *tobogan* - jgheab sau tubulatură folosită drept mijloc de transport prin alunecare a deșeurilor;
 - 43) *utilizator* - persoană fizică sau juridică care beneficiază, direct ori indirect, individual sau colectiv, de serviciile de utilități publice, în condițiile legii;
 - 44) *operator* – persoană juridică ce are competența și capacitatea recunoscută prin licență de a furniza/ presta, în condițiile reglementărilor în vigoare, un serviciu de utilități publice și care asigură nemijlocit administrarea și exploatarea sistemului de utilități publice aferent acestuia. Operatori pot fi:
 - a) autoritățile administrației publice locale sau o structură proprie a acestora cu personalitate juridică;
 - b) societățile comerciale înființate de autoritățile administrației publice locale, cu capital social al unităților administrativ – teritoriale;
 - c) societățile comerciale cu capital social privat sau mixt.
6. Serviciul de salubritate se realizează prin intermediul unei infrastructuri tehnico-edilitare specifice care, împreună cu mijloacele de colectare și transport a deșeurilor, formează sistemul public de salubritate a municipiului.

CAPITOLUL II

Serviciul de salubritate. Activități de salubritate și dezapezire a spațiilor publice

SECȚIUNEA a 1-a

Măturatul, spălatul, stropirea și întreținerea spațiilor și căilor publice

7. Operațiunile de măturat manual și mecanizat, curățare și răzuire a rigolelor, spălare, stropire și întreținere a căilor publice se realizează în scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public.
8. Operațiunile de stropire, măturare și spălare se vor efectua în intervalul orar 22⁰⁰ – 06⁰⁰ pe toate arterele care au sistem de iluminat public corespunzător. Se pot presta activități de stropit, măturat și spălat și în afara acestui interval, pentru o arie strict definită, funcție de trafic și de posibilitățile de acces ale operatorului la zonele respective.
9. Prin excepție de la prevederile pct. 8, operațiile de stropire, măturare și spălare nu se realizează în acele zile în care plouă pe toată perioada zilei.
10. Măturatul mecanic se va executa cu autovehicule dotate cu perie cilindrică și/ sau circulară. Pentru măturatul trotuarelor se pot utiliza autovehicule care sunt dotate numai cu perii circulare.
11. Arterele de circulație pe care se execută activitatea de stropit, măturat și spălat precum și frecvența zilnică sau în cursul săptămânii, sunt dispuse de către municipalitate, prin direcția de specialitate.
12. Măturatul se efectuează pe o lățime de minimum 1 metru de la bordură sau de la rigola centrală, astfel încât cantitatea de praf care se poate ridica în aer ca urmare a deplasării autovehiculelor sau ca acțiunii vântului să nu depășească concentrația de pulberi admisă prin normele în vigoare.
13. Pentru evitarea formării prafului și pentru crearea unui climat citadin igienic, operația de măturare va fi precedată de stropirea carosabilului sau a trotuarelor cu apă, dacă praful nu este umectat ca urmare a condițiilor naturale, sau temperatura exterioară, în zona măturată, nu este mai mică decât cea de îngheț.
14. Măturatul manual se aplică pe carosabil, pe trotuare, în piețe și în hale de desfăcere a produselor agroalimentare, în locuri de parcare sau pe suprafețe anexe ale spațiilor de circulație, de odihnă ori de agrement în toate cazurile în care nu se poate realiza măturatul mecanic.
15. Din punct de vedere al îmbrăcăminteii spațiilor de circulație, de odihnă sau de agrement, măturatul se realizează pe suprafețe neîmbrăcate sau îmbrăcate cu asfalt, pavele cu rosturi bituminoase, pietre de râu.
16. Întreținerea curățeniei străzilor în timpul zilei, se efectuează în tot timpul anului pe toată durata zilei și cuprinde operațiunile de măturat stradal, al spațiilor verzi stradale, al locurilor de joacă amenajate, al spațiilor de agrement și odihnă al parcărilor și colectarea și îndepărtarea obiectelor aruncate pe jos sau în coșurile de gunoi și scrumiere în scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public.
17. Operațiunea de măturat se efectuează pe toată perioada anului cu excepția perioadei în care se efectuează curățatul zăpezii sau temperatura exterioară este sub cea de îngheț.

18. Colectarea reziduurilor stradale rezultate din activitatea de măturat manual se va face în recipiente acoperite, amplasate în condiții salubre, în spații special amenajate și se vor transporta cu mijloace de transport adecvate.
19. Se interzice depozitarea temporară a reziduurilor stradale, între momentul colectării și cel al transportului, direct pe sol sau în saci depuși pe trotuare, scuaruri, spații verzi sau altele asemenea.
20. Deșeurile rezultate din procesul de măturare, inclusiv mecanizată, dacă nu au fost amestecate cu deșeurile municipale, pot fi transportate direct la depozitul de deșeuri fără a fi necesară efectuarea operației de sortare.
21. Deșeurile din coșurile de gunoi vor fi transportate direct la stația de sortare, ca ulterior să fie transmise pentru reciclare.
22. Perioada de realizare a stropitului este, de regulă, de la 1 aprilie până la 1 octombrie, perioadă ce poate fi modificată de direcția de specialitate a municipalității în funcție de condițiile meteorologice concrete.
23. Este interzisă efectuarea operațiilor de stropire și spălare în perioada în care, conform prognozei meteorologice este posibilă formarea poleiului.
24. La executarea operației de stropire se va avea în vedere să nu fie afectați pietonii, autovehiculele, vitrinele, mobilierul stradal, panourile publicitare pe lângă care se trece cu utilajul ce realizează operațiunea.
25. Operațiunea de spălare se execută atât pe partea carosabilă cât și pe trotuare după terminarea operației de măturare și curățare a rigolelor.
26. Spălatul se realizează cu jet de apă cu o presiune de peste 10 bari, fiind interzis spălatul cu furtunul racordat la hidranții stradali sau la autocisternele care nu sunt prevăzute cu instalațiile necesare să realizeze presiunea prescrisă.
27. Perioada în care se execută operațiunea de spălare este aceeași cu cea prevăzută la pct. 22.
28. Este interzisă operația de spălare sau stropire în anotimpul călduros în intervalul orar 13 – 17 dacă indicele de confort termic depășește pragul valoric de 75 de unități.
29. Pentru asigurarea condițiilor prevăzute la pct. 28 și pentru planificarea operațiilor de stropire și spălare, operatorul de salubritate va întreprinde toate măsurile necesare ca în perioada de vară să cunoască valoarea indicelui de confort la ora 12.00 și prognoza pentru perioada imediat următoare de 2 zile de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat.
30. Operatorul are obligația să anunțe direcția de specialitate a municipalității de toate situațiile în care este împiedicată realizarea operațiilor de spălare, stropire sau măturare.
31. Curățatul rigolelor se realizează anterior sau concomitent cu operația de măturare.
32. Lățimea medie pe care se aplică curățarea rigolelor este de 0,75 m, măsurată de la bordură spre axul median al străzii.
33. Pentru realizarea operațiunii de stropire sau spălare se utilizează numai apă brută luată din punctele indicate de operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare al municipiului Chișinău.
34. În cazul în care din considerente tehnico-economice nu se poate utiliza apa brută se poate folosi și apă prelevată de la hidranții stradali cu acordul operatorului serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

35. În toate situațiile, alimentarea cu apă brută sau potabilă se realizează pe baza unui contract încheiat cu operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

SECȚIUNEA a 2-a

Deszăpezirea și combaterea poleiului de pe spațiile și căile publice

36. Operatorul care prestează serviciul de curățare și transportul zăpezii își va organiza sistemul de informare și control asupra stării drumurilor cât și a modului de pregătire și acționare pe timp de iarnă.
37. Pentru asigurarea circulației rutiere și pietonale în condiții de siguranță în timpul iernii, operatorul va lua următoarele măsuri:
- 1) măsuri pregătitoare;
 - 2) măsuri de prevenire a înzăpezirii și de deszăpezire;
 - 3) măsuri de prevenire și combatere a poleiului;
 - 4) întocmirea anuală a unui program comun cu direcția de specialitate a municipalityții, până la 1 octombrie pentru acțiunile necesare privind deszăpezirea, prevenirea și combaterea poleiului.
38. Direcția de specialitate a municipalityții împreună cu operatorul vor lua măsurile de organizare a intervențiilor pe timp de iarnă, care constau în:
- 1) stabilirea nivelurilor de prioritate de intervenție pe străzile orașului și dotarea necesară deszăpezirii pe timp de iarnă;
 - 2) organizarea unităților operative de acțiune;
 - 3) întocmirea planului operativ;
 - 4) elaborarea programului pregătirilor pentru iarnă.
39. Planul operativ de acțiune în timpul iernii va cuprinde cel puțin:
- 1) centralizatorul materialelor chimice și antiderapante, al carburanților și lubrifianților;
 - 2) centralizatorul utilajelor și mijloacelor de deszăpezire și transport necesare;
 - 3) lista străzilor și a tronsoanelor de străzi, trotuare și curți de bloc pe care se va acționa;
 - 4) lista străzilor și a tronsoanelor de străzi, trotuare și curți de bloc pe care se va acționa cu prioritate;
 - 5) lista mijloacelor de comunicare;
 - 6) lista persoanelor responsabile cu adresă și numerele de telefon de la serviciu și acasă;
 - 7) necesarul de carburanți, lubrifianți, inventar gospodăresc, echipament de protecție, care se găsește în planul operativ;
 - 8) lista mobilierului stradal cu precizarea localizării capacelor căminelor de canalizare și a gurilor de scurgere;
 - 9) dispunerea spațiilor pentru adunare și odihna personalului.
40. Îndepărtarea zăpezii se va realiza atât manual, cât și mecanizat.
41. Îndepărtarea zăpezii manual se efectuează atât ziua cât și noaptea, în funcție de necesități cu respectarea normelor de protecție a muncii în vigoare.
42. Operatorul serviciului de salubritate va avea convenții încheiate cu Serviciul Hidrometeorologic de Stat pentru a cunoaște zilnic prognoza pentru următoarele 3 zile privind evoluția temperaturii nocturne și diurne și a cantităților de precipitații sub formă de zăpadă.

43. Funcție de prognoza meteorologică primită operatorul va acționa preventiv pentru preîntâmpinarea depunerii stratului de zăpadă și a formării poleiului.
44. În cazul depunerii stratului de zăpadă și formării gheții, arterele de circulație a mijloacelor de transport în comun, spațiile destinate traversării pietonale a străzilor, trotuarele din dreptul stațiilor mijloacelor de transport în comun, căile de acces la instituțiile publice și unitățile de alimentație publică trebuie să fie practicabile în termen de **maxim 4 ore de** la încetarea ninsorii.
45. În cazul unor ninsori abundente sau care au o durată de timp mai mare de 12 ore se va interveni cu utilajele de dezăpezire pentru degajarea cu prioritate a străzilor pe care circulă mijloacele de transport în comun.
46. Acțiunea de dezăpezire trebuie să continue până la degajarea tuturor străzilor, trotuarelor, aleilor și drumurilor din curți de bloc.
47. Odată cu îndepărtarea zăpezii de pe drumul public se vor degaja atât rigolele cât și gurile de scurgere, astfel încât în urma topirii zăpezii apa rezultată să se scurgă în canalizare.
48. Evidența activității privind combaterea poleiului și dezăpezirii străzilor pe timp de iarnă, se va ține de către operator în registre special întocmite pentru această activitate și denumite „jurnal de activitate pe timp de iarnă”.
49. Jurnal de activitate pe timp de iarnă, semnat de reprezentantul direcției de specialitate a municipalității, constituie documentul primar de bază pentru verificarea activității și decontarea lucrărilor efectuate.
50. În cadrul jurnalului se vor trece cel puțin următoarele:
- a) numele și prenumele dispecerului;
 - b) data și ora de începere a acțiunii pe fiecare utilaj/echipă în parte;
 - c) data și ora de terminare a acțiunii pe fiecare utilaj/echipă în parte;
 - d) strada pe care s-a acționat;
 - e) activitatea prestată;
 - f) forța de muncă utilizată
 - g) utilajele/echipa care au acționat;
 - h) materialele utilizate și cantitatea acestora;
 - i) temperatura exterioară;
 - j) condițiile hidrometeorologice;
 - k) grosimea stratului de zăpadă conform datelor de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat;
 - l) semnătura dispecerului;
 - m) semnătura reprezentantului împuternicit al beneficiarului.
51. Evidența se va ține pe schimburi separat pentru acțiunea cu utilaje și separat pentru acțiunea cu forțe umane.
52. Locurile de depozitare a zăpezii, care a rezultat în urma îndepărtării acesteia de pe străzile pe care s-a acționat mecanizat sau manual, vor fi amenajate astfel încât:
- 1) să nu permită infiltrarea apei rezultate din topire în sol;
 - 2) suprafața depozitului să fie suficient de mare pentru a permite depozitarea întregii cantități de zăpadă provenită din aria de deservire aferentă;
 - 3) dimensionarea să se realizeze pentru 50% din cantitatea medie multianuală de zăpadă, comunicată de Serviciul Hidrometeorologic de Stat.

- 4) să fie prevăzute cu sistem de colectare a apei provenite din topire și de deversare a acesteia numai în rețeaua de canalizare a localității în punctele avizate de operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.
53. Zăpada rezultată din activitatea de dezzăpezire poate fi descărcată în căminele de canalizare avizate în prealabil de operatorul serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.
54. Se interzice depozitarea zăpezii pe trotuare, în intersecții, spații verzi terenuri virane, carosabil.
55. Încărcarea, transportul, descărcarea și depozitarea zăpezii și a gheții acesteia trebuie să se realizeze în maximum 12 ore de la terminarea activității de dezzăpezire.
56. Transportul, depozitarea și descărcarea zăpezii și a gheții formate pe carosabil se realizează concomitent cu operația de dezzăpezire.
57. Împrăștierea substanțelor chimice, în cazul în care prognoza meteorologică sau mijloacele de detectare locală indică posibilitatea apariției poleiului, a gheții și în perioada în care se înregistrează variații de temperatură care conduc la topirea zăpezii/gheții urmată în perioada imediat următoare de îngheț, se realizează în maximum 3 ore de la avertizare.
58. Combaterea poleiului se face utilizând atât materiale antiderapante cât și fondanți chimici în amestecuri omogene, iar împrăștierea acestora se realizează cât mai uniform pe suprafața părții carosabile.
59. Utilizarea clorurii de calciu numai în amestec cu inhibitori de coroziune se utilizează în cazul în care temperatura nu scade sub $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$. Pentru temperaturi mai scăzute se va utiliza clorura de calciu sau alte substanțe chimice care au un grad de coroziune redusă.
60. Substanțele utilizate pentru prevenirea depunerii zăpezii, înghețului și combaterea formării poleiului vor fi aprobate de direcția de specialitate a municipalității.

SECȚIUNEA a 3-a

Salubritatea și întreținerea spațiilor verzi

61. Operatorul serviciului de salubritate și întreținere a spațiilor verzi, desemnat de către municipalitate va sigura:
- 1) Salubritatea și curățarea aleilor și zonelor verzi din parcuri, scuaruri, grădini publice, parcuri-păduri până la rigola drumurilor publice;
 - 2) Cosirea gazoanelor și întreținerea acestora, astfel încât lungimea firelor de iarbă să nu depășească 15 cm;
 - 3) Toaletarea arborilor și arbuștilor și evacuarea deșeurilor vegetale rezultate la stația de compostare amenajată de către municipalitate;
 - 4) Curățarea izvoarelor, râulețelor și lacurilor amplasate în parcuri, scuaruri sau parcuri-păduri;
 - 5) Salubritatea și întreținerea plajelor aferente lacurilor din parcuri, precum și altor zone de agrement din administrare;

SECȚIUNEA a 4-a

Responsabilitățile persoanelor fizice și juridice privind asigurarea și menținerea curățeniei pe domeniul public

62. În scopul păstrării unui aspect salubru al domeniului public din orașul Chișinău, persoanele fizice și juridice rezidente, precum și oaspeții orașului au următoarele obligații:
- 1) să asigure curățenia incintelor proprii, precum și a zonelor cuprinse între imobil, respectiv limita proprietății, și domeniul public;
 - 2) să asigure curățenia locurilor de parcare pe care le utilizează aceștia sau, dacă este cazul clienții acestora din domeniul public, și să nu efectueze reparații care pot produce scurgerea uleiurilor, carburanților și lubrifianților sau spălarea autovehiculelor;
 - 3) să nu arunce deșeuri municipale și obiecte de uz casnic pe străzi, în parcuri, pe terenuri virane, pe zonele de agrement sau în coșurile de gunoi amplasate pe domeniul public ori în locuri publice;
 - 4) să depoziteze hârtiile și resturile mărunte de ambalaje care se produc cu ocazia utilizării mijloacelor de transport și a activității desfășurate pe străzile orașului în coșurile de gunoi amplasate de municipalitate de-a lungul străzilor în parcuri și alte asemenea locuri;
 - 5) să mențină curățenia pe trotuare până la partea carosabilă a străzii sau a drumului, pe porțiunea din dreptul gospodăriei și a locurilor de parcare pe care le folosesc, **pe toată lățimea de până la 5 m**; lista străzilor cu trotuare de anexat
 - 6) să îndepărteze zăpada și/sau gheața existentă pe trotuare și alei pietonale pe toată lățimea acestora **(nu mai mult de 2 metri)** în dreptul imobilelor în care locuiesc, își desfășoară activitatea sau pe care le folosesc în alte scopuri, cu excepția persoanelor fizice aflate în imposibilitatea realizării acestei activități datorită stării de sănătate. Se interzice aruncarea zăpezii din curți sau de pe trotuare pe străzi;
 - 7) să păstreze curățenia pe arterele de circulație, în piețe, târguri și oboare, în parcuri, locuri de joacă pentru copii și în alte locuri publice.
 - 8) să dețină asupra lor mijloacele/dotările necesare (pungă, fâraș, mătură) și să curețe locul de excrementele animalelor de companie proprii;
 - 9) să asigure o permanentă stare de curățenie și igienizare a spațiilor destinate animalelor de companie sau a păsărilor de orice fel, precum și a spațiilor destinate creșterii animalelor mici sau a păsărilor de curte, luând măsurile necesare în vederea evitării creării disconfortului din cauza mirosurilor;
 - 10) să nu păstreze în suprafața locativă mărfuri, materiale sau alte bunuri care prin mirosul pe care îl degajă deranjează ceilalți locatari sau care, în contact cu agenții atmosferici, se descompun și produc deteriorări sau degradări imobilului;
 - 11) să nu murdărească porțile, gardurile, jgheburile, burlanele și fațadele clădirilor;

- 12) să păstreze în bună stare de folosință și să nu degradeze coșurile, pubelele, containerele și alt mobilier urban din dotarea municipalității, amplasate pe străzi, în parcuri și în alte locuri publice;
 - 13) să îndepărteze țurțurii formați în jgheburile clădirilor, care prezintă un potențial pericol pentru siguranța pietonilor.
- 63.** Asociațiile de locatari, administratorii blocurilor de locuințe au următoarele obligațiuni:
- 1) să mențină în permanentă curățenie terenul aferent blocului de locuințe, precum și zona de amenajare și salubritate atribuită în modul corespunzător de către autoritățile municipale, care sunt definite în Regulamentul privind gestionarea resurselor funciare, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 3/23 din 02.04.2013, cu modificările ulterioare.
 - 2) să mențină curățenia platformelor pentru colectarea deșeurilor menajere și a camerelor pentru deșeuri din incinta blocurilor.
 - 3) să asigure și să mențină curățenia în casele scărilor și subsolurile blocurilor de locuințe.
 - 4) să asigure cosirea gazoanelor de pe spațiile verzi amplasate în zona de amenajare și salubritate, precum și colectarea și evacuarea separată a deșeurilor vegetale (frunze uscate, crengi, iarbă, etc.) la stația de compostare a deșeurilor vegetale amenajată de către municipalitate.
 - 5) să asigure curățarea zăpezii și combaterea poleiului de pe terenul aferent blocurilor de locuințe, precum și de pe trotuarele cuprinse în zona de amenajare și salubritate, la accesul spre platformele și camerele pentru colectarea deșeurilor.
 - 6) să îndepărteze țurțurii formați în jgheburile blocurilor de locuințe, care prezintă un potențial pericol pentru siguranța pietonilor.

CAPITOLUL III

Serviciul de salubritate. Activități de gestionare a deșeurilor

- 64.** Sistemul de gestionare a deșeurilor cuprinde construcții, instalații și echipamente specifice destinate prestării serviciului de gestionare a deșeurilor, precum:
- 1) puncte teritoriale de colectare și preselecție a deșeurilor;
 - 2) construcții și instalații destinate sortării, neutralizării, valorificării și depozitării deșeurilor;
 - 3) baze de întreținere a autovehiculelor de salubritate;
 - 4) centre teritoriale de colectare și reciclare a deșeurilor.

SECȚIUNEA a 1-a

Accesul la serviciul de gestionare a deșeurilor

- 65.** Accesul utilizatorilor (persoane fizice/ juridice, instituții publice, etc.) la serviciul de gestionare a deșeurilor se realizează numai în baza unui contract de prestare a serviciului încheiat între operator și utilizator.
- 66.** Utilizatorii au drept de acces fără discriminare la informațiile publice cu privire la serviciul de gestionare a deșeurilor, cu referire la indicatorii de calitate ai serviciului, la structura tarifară și la clauzele contractuale.

67. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor este obligat ca prin modul de prestare a serviciului să asigure protecția sănătății publice utilizând numai mijloace și utilaje corespunzătoare cerințelor autorităților competente din domeniul sănătății publice și al protecției mediului.
68. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor este obligat să asigure continuitatea serviciului.

SECȚIUNEA 2-a

Precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase din deșeurile menajere

69. Operatorul care colectează, tratează, stochează sau depozitează deșeuri în numele unor terțe părți trebuie să cunoască:
 - 1) tipul și cantitatea de deșeuri care urmează să fie eliminate;
 - 2) cerințele tehnice generale;
 - 3) măsurile de precauție necesare;
 - 4) informațiile privind originea, destinația și tratarea deșeurilor, precum și tipul și cantitatea de deșeuri.
70. Prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor privind colectarea și transportul deșeurilor municipale trebuie realizată în astfel de condiții încât să se asigure:
 - 1) protejarea sănătății populației;
 - 2) protecția mediului înconjurător;
 - 3) menținerea curățeniei și crearea unei estetici corespunzătoare a orașului;
 - 4) conservarea resurselor naturale prin reducerea cantității de deșeuri și reciclarea acestora.
71. Persoanele fizice și juridice, producătoare de deșeuri municipale, trebuie să realizeze activitatea de precolectare, potrivit specificului locului de producere a deșeurilor, în condiții salubre, în spații special amenajate și prin sistemele propuse și asigurate de operatorul de salubritate care organizează activitatea de colectare a deșeurilor de acest tip.
72. Precolectarea se va realiza selectiv pe tipuri de deșeuri municipale astfel:
 - 1) pentru utilizatorii care beneficiază de spații de precolectare sau colectare special amenajat, separat pentru: fracția reciclabilă, fracția biodegradabilă și sticlă;
 - 2) pentru utilizatorii care nu se încadrează în categoria celor de la subpunctul 1) precolectarea se va realiza separat pentru fracția biodegradabilă și separat pentru fracția reciclabilă.
73. Precolectarea se va realiza în containere de culori diferite, aferente fiecărui tip de amestec de deșeuri, puse la dispoziție **contra cost** de operatorul de salubritate, sau a căror valoare va fi cuprinsă în tariful de salubritate.
74. Eliberarea **autorizației de construire a clădirilor** se condiționează de existența unui contract de prestări servicii încheiat cu operatorul de gestionare a deșeurilor, pentru colectarea și transportul deșeurilor rezultate din construirea/refacerea construcțiilor, drumurilor, din demolări și/sau alte lucrări de construcții. Transportul în vederea depozitării deșeurilor rezultate din activitățile enumerate, se realizează cu mijloacele operatorului de gestionare a deșeurilor, în baza contractului de prestări servicii.
75. Deșeurile specifice, predominant vegetale, din parcuri, curți și grădini, se reciclează prin compostare într-un sistem amenajat.

76. Deșeurile rezultate din îngrijiri medicale acordate la domiciliul pacientului sau cele rezultate din activitatea de îngrijiri medicale acordate în cabinete medicale amplasate în condominii au același regim cu cel al deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală, conform reglementărilor legale specifice. Persoanele care își administrează singure tratamente injectabile la domiciliu și cadrele medicale care aplică tratamente la domiciliu sunt obligate să colecteze deșeurile rezultate în recipiente cu pereți rezistenți (cutii din carton, cutii din metal etc.), pe care le vor depune la cea mai apropiată unitate de asistență medicală publică, care are obligația de a le primi. Cabinetele medicale vor respecta legislația specifică în domeniu. **Se interzice depunerea deșeurilor rezultate din îngrijiri medicale în containerele de colectare a deșeurilor municipale.**
77. Deșeurile agricole, rezultate din amenajări în gospodării particulare, care nu se asimilează cu fermele zootehnice, se neutralizează prin compostare în amenajări proprii, care nu poluează mediul și nu produc disconfort, amplasate la cel puțin 10 m de locuințe în incinta gospodăriei. Se interzice transportul deșeurilor agricole pe drumurile aparținând domeniului public de persoane fizice sau juridice cu excepția operatorilor serviciului de salubritate
78. Colectarea deșeurilor municipale se face numai în recipiente închise cu capac.
79. Deșeurile din containerele și recipientele folosite pentru depozitarea fracției biodegradabile din deșeurile municipale și asimilabile acestora, vor fi colectate separat de celelalte și vor fi transportate și predate la depozitul pentru deșeuri.
80. Containerele și recipientele folosite pentru colectarea separată și a sticlelor a diferitelor tipuri de materiale conținute în deșeurile municipale și asimilabile acestora, vor fi inscripționate cu denumirea materialului/materialelor pentru care sunt destinate și marcate în diverse culori prin vopsire sau aplicarea de folie adezivă.
81. Utilizatorii serviciului de colectare și transport vor fi dotați cu recipiente de colectare de către operatorul de gestionare a deșeurilor prin amplasarea acestora în locurile special amenajate conform legii. Recipientele de colectare vor fi puse la dispoziția persoanelor fizice, de către operator, în regim de comodat, iar pentru persoanele juridice, prin închiriere sau vânzare.
82. Operatorul, împreună cu direcția de specialitate a autorității administrației publice locale are obligația să identifice toți producătorii de deșeuri, indiferent de natura acestor deșeuri și să acționeze în vederea creării facilităților necesare activității de precolectare și colectare.
83. Punctele de colectare vor fi dotate de către operatorul de gestionare a deșeurilor cu recipiente marcate în culorile stabilite, având capacitatea de înmagazinare corelată cu numărul de utilizatori arondați și cu ritmicitatea de ridicare, asigurând condiții de acces ușor pentru autovehiculele destinate colectării.
84. Operatorul va suplimenta capacitatea de înmagazinare, inclusiv prin mărirea numărului de recipiente sau containere, în cazul în care se dovedește că volumul acestora este insuficient.
85. Menținerea în stare salubră, ventilarea, deratizarea, dezinfecția și dezinfecția punctelor de colectare revin persoanelor fizice și/sau juridice, asociațiilor de locatari dacă acestea se află în încăperi aparținând utilizatorului, sau când acestea sunt amplasate pe domeniul public.

86. La gospodăriile individuale precolectarea se va face în recipiente tip europubelă care prezintă un grad de siguranță ridicat din punct de vedere sanitar și al protecției mediului puse la dispoziție de operator, în regim de comodat.
87. Pentru blocurile de locuințe, spațiile de colectare exterioare puse la dispoziție de autoritatea administrației publice locale se amenajează astfel încât să permită amplasarea numărului necesar de recipiente care să asigure capacitatea de depozitare, inclusiv pentru colectare separată corelată cu ritmicitatea de ridicare. Aceste spații vor fi împrejmuite, acoperite și amplasate în locuri care să permită accesul ușor al autovehiculelor de colectare. Stabilirea locului de amplasare a platformei de depozitare a deșeurilor municipale pe domeniul public se va face astfel încât distanța până la ferestrele spațiilor cu destinație de locuință să fie mai **mare de 5 m**.
88. Platformele spațiilor necesare colectării deșeurilor vor fi în mod obligatoriu pavate sau asfaltate și vor fi prevăzute cu rigole de preluare a apei provenite din scurgeri sau a celei meteorice, racordate la rețeaua de canalizare sau la cămine de colectare etanșe, care vor fi golite periodic de către operator.
89. Operatorul va urmări starea de etanșeitate a recipientelor de colectare urmând a le înlocui imediat pe cele care s-au deteriorat.
90. Colectarea deșeurilor predominant organice din deșeurile municipale și a celor biodegradabile, după caz, funcție de sezon și de categoria utilizatorului se realizează astfel:
- 1) pentru perioada 1 aprilie – 1 octombrie:
 - a) zilnic, din zonele centrale și de la unitățile de alimentație și cazare, piețe agroalimentare, grădinițe și creșe;
 - b) la cel mult două zile în celelalte cazuri.
 - 2) la cel mult trei zile în sezonul rece - 1 octombrie - 1 aprilie, cu condiția ca la precolectare să fie asigurate condițiile de înmagazinare pentru această ritmicitate.
91. Recipientele amplasate pe căile publice pentru depozitarea unei anumite categorii din deșeurile stradale trebuie să fie în număr suficient, cu volume adecvate și montate la distanțe optime golindu-se periodic, nu mai rar de o dată la 2 zile în perioada 1 aprilie - 1 octombrie și o dată la 3 zile în perioada 1 octombrie - 1 aprilie.
92. În funcție de necesități prin dispoziția primarului general pot fi stabilite alte ritmicități de colectare decât cele prevăzute la punctele 90 și 91.
93. Colectarea deșeurilor municipale și stradale se poate face în următoarele moduri:
- 1) colectarea ermetică în autogunoiere compactoare;
 - 2) colectarea în containere închise;
 - 3) colectarea prin schimb de recipiente, euro-containere, euro-pubele;
 - 4) alte sisteme care îndeplinesc condițiile impuse prin normele igienico-sanitare și de protecție a mediului.
94. Colectarea deșeurilor municipale se efectuează folosindu-se doar autovehicule special echipate pentru transportul lor.
95. Vehiculele vor fi încărcate astfel încât deșeurile să nu fie vizibile și să nu existe posibilitatea împrăștierii lor pe calea publică. Fiecărui vehicul i se va asigura personalul necesar pentru executarea operațiunilor specifice, în condiții de siguranță și de eficiență.

96. Încărcarea deșeurilor municipale în vehiculele transportatoare se face direct din recipiente. Este interzisă deșertarea recipientelor, în vederea încărcării deșeurilor municipale în vehicule.
97. Personalul care efectuează colectarea este obligat să manevreze recipientele astfel încât să nu se producă praf, zgomot sau să se răspândească deșeuri în afara autovehiculelor de transport. După golire recipientele vor fi așezate în locul de unde au fost ridicate.
98. În cazul deteriorării unor recipiente și al împrăstierii accidentale a deșeurilor în timpul operațiunii de golire, personalul care execută colectarea este obligat să încarce întreaga cantitate de deșeuri în autovehicul, astfel încât locul să rămână curat.
99. **Personalul care execută colectarea este obligat să încarce în autovehicule întreaga cantitate de deșeuri existente la punctele de colectare, lăsând locul curat chiar dacă există deșeuri municipale amplasate lângă containerele de colectare.**
100. În cazul în care lângă containerele de colectare sunt depozitate și deșeuri din construcții și demolări, acestea vor fi colectate separat, după caz, înștiințând în scris utilizatorul (persoana fizică/juridică, asociație de proprietari sau alt administrator) despre acest fapt comunicându-i-se totodată și suma suplimentară pe care trebuie să-o plătească pentru colectarea acelor deșeuri.
101. Operatorul are obligația să colecteze toate anvelopele abandonate pe domeniul public, inclusiv cele de la punctele de colectare a deșeurilor municipale și să le predea persoanelor juridice care desfășoară activitatea de colectare a anvelopelor uzate sau celor care preiau responsabilitatea gestionării anvelopelor uzate de la persoanele juridice care introduc pe piață anvelope noi și/sau anvelope uzate destinate reutilizării, dacă acesta nu este autorizat pentru această activitate în condițiile legii.
102. Ritmicitatea colectării deșeurilor solide depozitate selectiv se stabilește de comun acord cu utilizatorii, astfel încât colectarea selectivă să se realizeze cu costuri minime și cu un grad de imobilizare a containerelor cât mai mic.
103. Transportul deșeurilor, funcție de proveniența acestora se realizează **numai de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor** utilizând autovehicule speciale care să nu permită împrăștierea deșeurilor sau a prafului, emanarea de noxe sau scurgeri lichide în timpul transportului.
104. Starea tehnică a autovehiculelor trebuie să fie corespunzătoare circulației pe drumurile publice, fără scurgeri de carburanți, lubrifianți sau lichide speciale, cu emisii reduse de noxe (zgomot și gaze de eșapament) și să prezinte o bună etanșeitate a benelor de încărcare.
105. Autovehiculele care transportă deșeuri municipale trebuie să aibă un aspect îngrijit și să fie personalizate cu sigla operatorului. Benele și containerele vor fi spălate la cel mult două zile și vor fi dezinfectate săptămânal în interior și la exterior conform normelor tehnice precizate de producător sau în actele normative în vigoare.
106. Autovehiculele trebuie să aibă dimensiunile adaptate la condițiile de drum, și dotarea tehnică necesară pentru intervenție în cazul unor accidente sau defecțiuni apărute în timpul transportării deșeurilor.

107. Personalul operativ care deservește mijloacele auto trebuie să fie instruit pentru efectuarea acestuia în condiții de siguranță, să dețină toate documentele de însoțire și să nu abandoneze deșeurile pe traseu.
108. Pentru deplasare se vor folosi traseele cele mai scurte, cu cel mai redus risc pentru sănătatea populației și a mediului. **Pentru minimizarea distanțelor de transport se va utiliza stația de transfer.**
109. Pentru utilizatorii serviciului de salubritate, care beneficiază de spații de precolectare sau colectare special amenajate pe domeniul public sau privat al municipiului Chișinău (asociații de proprietari, administratori ai fondului locativ, agenți economici, instituții publice, etc.), transportul deșeurilor se va realiza numai **în intervalul orar 22⁰⁰-06⁰⁰**. Cu acordul direcției de specialitate a autorității publice locale, pentru o arie strict definită, funcție de posibilitățile de acces ale operatorului la punctele de colectare, transportul deșeurilor municipale se poate face și în afara intervalului orar precizat mai sus.
110. Pentru utilizatorii care nu beneficiază de spații de precolectare sau colectare special amenajate, persoanele fizice ce au gospodării individuale și instituțiile publice transportul deșeurilor municipale se realizează după un program aprobat de direcția de specialitate a autorității publice locale.
111. În cazul în care, ca urmare a execuției unor lucrări tehnico edilitare aferente infrastructurii și care împiedică utilizarea punctelor de colectare stabilite și/sau accesul autovehiculelor destinate transportului deșeurilor municipale și/sau a oricărui alt tip de deșeu, operatorul, pe baza notificării transmise de autoritatea publică locală, trebuie să anunțe cu cel puțin 5 zile înainte, situația ce intervine, durata acesteia, punctele de colectare care se utilizează în această perioadă și programul de colectare.
112. Pe toată această perioadă operatorul are obligația să doteze punctele de colectare care vor fi folosite de utilizatorii afectați cu capacități de precolectare suficiente și să reducă intervalul între două colectări succesive, dacă este cazul.
113. În cazul apariției unor intemperii care au ca efect întreruperea serviciului, sau diminuarea cantităților contractate de la utilizatorii, operatorul are obligația să anunțe această situație și să factureze numai cantitățile sau serviciile efectiv realizate.
114. După colectare, deșeurile municipale se transportă la stația de sortare a operatorului sau la o stație privată cu care are contract operatorul.
115. Este interzisă depozitarea fără sortarea prealabilă a deșeurilor municipale.
116. Agenții economici producători de deșeuri, precum și agenții economici specializați în conceperea și proiectarea activităților tehnologice ce pot genera deșeuri au următoarele obligații:
- 1) să adopte, încă de la faza de concepție și proiectare a unui produs, soluțiile și tehnologiile de eliminare sau de diminuare la minimum posibil a producerii deșeurilor;
 - 2) să ia măsurile necesare de reducere la minimum a cantităților de deșeuri rezultate din activitățile existente;
 - 3) să nu amestece diferitele categorii de deșeuri periculoase sau deșeuri periculoase cu deșeuri nepericuloase;
 - 4) să nu genereze fenomene de poluare prin descărcări necontrolate de deșeuri în mediu;

- 5) să ia măsurile necesare astfel încât eliminarea deșeurilor să se facă în condiții de respectare a reglementărilor privind protecția populației, a mediului și a prezentului regulament;
 - 6) să nu abandoneze deșeurile și să nu le depoziteze în locuri neautorizate;
 - 7) să separe deșeurile înainte de colectare, în vederea valorificării sau eliminării acestora;
- 117.** Operatorul care asigură activitatea de colectare și transport a deșeurilor au și următoarele obligații:
- 1) să dețină toate documentele necesare de însoțire a deșeurilor transportate, din care să rezulte utilizatorul/utilizatorii, destinatarul, tipurile de deșeuri, locul de încărcare, locul de destinație și, după caz, cantitatea de deșeuri.
 - 2) să nu abandoneze deșeuri pe traseu sau să nu le ridice în totalitate pe cele ale utilizatorilor sau cele existente pe traseul de colectare și transport, cu excepția celor periculoase care nu sunt înglobate în deșeurile municipale;
 - 3) să proceseze, conform prezentului regulament deșeurile din construcții și demolări colectate;
 - 4) să asigure compostarea deșeurilor vegetale și a altor tipuri de deșeuri biodegradabile;
 - 5) să folosească traseele cele mai scurte și/sau cu cel mai redus risc pentru sănătatea populației și a mediului și care au fost aprobate de autoritățile administrației publice locale;
 - 6) să supună procesului de sortare întreaga cantitate de deșeuri colectate, cu excepția celei care fost colectată selectiv la utilizator.

SECȚIUNEA a 3-a

Sortarea deșeurilor municipale

- 118.** Pentru reducerea volumului, a cantității, facilitând manevrarea și pentru creșterea gradului de recuperare, deșeurile destinate depozitării trebuie sortate.
- 119.** Paralel cu sortarea, operatorul va asigura transportul corespunzător tipurilor de materiale sortate, la depozitul propriu de stocare a acestor materiale sau la depozitele gestionate de agenți economici specializați.
- 120.** Depozitele de stocare a materialelor recuperate trebuie să fie autorizate de către autoritățile care gestionează problemele de protecția mediului și de sănătate publică.
- 121.** Operatorul împreună cu direcția de specialitate a autorității administrației publice locale vor stabili modalitatea de predare și valorificare a materialelor recuperate, inclusiv facilitățile acordate utilizatorilor care aplică precolectarea selectivă.
- 122.** Operatorul împreună cu direcția de specialitate a autorității administrației publice locale vor lua măsuri pentru informarea, responsabilizarea, educarea și conștientizarea populației cu privire la necesitatea preselecției și valorificării materialelor recuperabile, prin toate mijloacele pe care le au la îndemână: mass-media scrisă și audio-vizuală, broșuri, afișe inclusiv în școli.
- 123.** În cazul sistemelor de precolectare separată a deșeurilor majoritar organice, biodegradabile sau în urma unei acțiuni de selectare și separare a deșeurilor organice de alte deșeuri provenite din activitatea menajeră, acestea vor fi procesate în stații speciale de compostare.

- 124.** Deșeurile specifice, predominant vegetal care provin din gospodăriile individuale ale populației, parcuri și piețe vor fi colectate separat și transportate la stația de compostare.
- 125. Operatorul care asigură activitatea de sortare a deșeurilor au și următoarele obligații:**
- 1) să dețină spații special amenajate pentru depozitarea temporară a deșeurilor, inclusiv pentru anvelope, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare;
 - 2) să evite formarea de stocuri de deșeuri ce urmează să fie valorificate; precum și de produse rezultate în urma valorificării, care ar putea genera fenomene de poluare a mediului sau care prezintă riscuri de incendiu față de vecinătăți;
 - 3) să folosească, pentru sortarea deșeurilor, tehnologii și instalații care îndeplinesc condițiile legale privind funcționarea acestora;
 - 4) să supună eliminării finale reziduurile rezultate după sortarea deșeurilor.
- 126.** Spațiile în care se desfășoară activitatea de sortare vor trebui să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:
- 1) să dispună de o platformă betonată cu o suprafață suficientă pentru primirea deșeurilor și pentru depozitarea temporară a materialelor reciclabile;
 - 2) să fie prevăzută cu cântar electronic de cântărire din mers a autovehiculelor, cu transmisie a datelor la distanță la dispecer;
 - 3) să aibă, opțional, cântare de bandă în cazul în care transportul deșeurilor sortate se realizează pe bandă rulantă;
 - 4) să fie prevăzută cu un sistem de colectare a apelor uzate rezultate din apa pluvială sau din procesul tehnologic de sortare și spălare;
 - 5) să aibă instalație de spălare și dezinfectare;
 - 6) să fie prevăzute cu instalații de tratare a apelor uzate, conform normativelor în vigoare, sau să existe posibilitatea de transportare a acestora la stațiile de epurare a apelor uzate aparținând localității;
 - 7) să fie prevăzută cu puncte de prelevare a probelor apelor uzate colectate;
 - 8) să permită depozitarea temporară, separată, a fiecărui tip de deșeu sortat;
 - 9) să existe posibilitatea de acces în fiecare zonă a depozitului fără a exista posibilitatea de contaminare a deșeurilor între ele;
 - 10) să existe grupuri sanitare și vestiare conform normativelor în vigoare;
 - 11) să fie dotată cu instalație de iluminat corespunzătoare care să asigure o luminanță necesară asigurării activității în orice perioadă a zilei;
 - 12) să fie prevăzută cu instalații de detecție și de stins incendiu;
 - 13) să fie prevăzută instalații de presare și balotare diferite tipuri de materiale reciclabile.
- 127.** Se interzice deversarea apelor uzate care nu respectă caracteristicile impuse de operatorul de alimentare cu apă și de canalizare în rețeaua de canalizare a municipiului.

SECȚIUNEA a 4-a

Depozitarea controlată a deșeurilor municipale

- 128.** Depozitarea deșeurilor municipale și a celor asimilabile acestora este permisă numai în locuri speciale, amenajate conform legislației și normelor tehnice în vigoare și

numai după obținerea acordurilor și avizelor prevăzute de legislația privind protecția și conservarea mediului, igiena și sănătatea populației.

- 129.** Operatorul care tratează, stochează sau depozitează deșeuri în depozite trebuie să obțină o autorizație care să prevadă cel puțin:
- 1) tipul și cantitatea de deșeuri care urmează să fie eliminate;
 - 2) cerințele tehnice generale;
 - 3) măsurile de precauție necesare;
 - 4) informațiile privind originea, destinația și tratarea deșeurilor, precum și tipul și cantitatea de deșeuri.
- 130.** Următoarele deșeuri nu sunt acceptate în vederea depozitării:
- 1) deșeuri lichide;
 - 2) deșeuri care, în condițiile existente în depozit, sunt explozive, corozive, oxidante, inflamabile sau puternic inflamabile;
 - 3) deșeurile provenind din spitale sau alte medii clinice, medicale sau veterinare, care sunt definite ca infecțioase conform normativelor în vigoare;
 - 4) anvelope uzate întregi, cu excepția anvelopelor utilizate ca material în industrie și anvelopele uzate măcinate, în ambele cazuri excluzându-se anvelopele de bicicletă și anvelopele cu un diametru exterior de peste 1 400 mm;
 - 5) orice alt tip de deșeuri care nu îndeplinesc criteriile de acceptare stabilite în prezentul regulament.
- 131.** Deșeurile municipale pot fi depozitate temporar în următoarele spații:
- 1) la locul de producere;
 - 2) în punctele de pre colectare;
 - 3) în stațiile de transfer;
 - 4) în stațiile de sortare;
- 132.** Depozitarea temporară în stațiile de transfer și sortare poate fi de maxim 24 ore.
- 133.** Se interzice amestecarea deșeurilor în scopul de a satisface criteriile de acceptare la o anumită clasă de depozitare.
- 134.** Operatorul de gestionare a deșeurilor care prestează activități de pre colectare, colectare și transport a deșeurilor municipale, va depune aceste deșeuri numai la depozitele indicate în acordul/autorizația de mediu.
- 135.** Pentru a putea fi depozitate, deșeurile trebuie să îndeplinească condițiile necesare acceptării depozitării acestora în depozitele autorizate.
- 136.** Operatorul care administrează depozitele de deșeuri trebuie să stabilească criteriile de acceptare a deșeurilor într-o anumită categorie de depozit pe baza analizei:
- 1) măsurilor necesare pentru protecția mediului și în special a apelor subterane și a apelor de suprafață;
 - 2) asigurării funcționării sistemelor de protecție a mediului, în special cele de impermeabilizare și de tratare a levigatului;
 - 3) protejării proceselor avute în vedere pentru stabilizarea deșeurilor în interiorul rampei;
 - 4) protecției împotriva pericolelor pentru sănătatea umană.
- 137.** Criteriile de acceptare a deșeurilor bazate pe proprietățile fizico-chimice a acestora trebuie să fie mai stricte pentru acele depozite destinate deșeurilor inerte decât pentru cele destinate deșeurilor nepericuloase datorită nivelului ridicat de protecție a mediului care există în cazul celei de-a doua categorii de depozite.
- 138.** Criteriile de acceptabilitate bazate pe proprietățile deșeurilor trebuie să cuprindă:

- 1) cerințe referitoare la cunoașterea compoziției totale;
 - 2) limitări ale conținutului în materie organică al deșeurilor;
 - 3) cerințe sau limitări privind gradul de biodegradabilitate a componentelor deșeurilor organice;
 - 4) limitări ale cantității de componenți specificați, posibil dăunători/periculoși;
 - 5) limitări ale nivelului potențial și estimat al levigatului în cazul anumitor componenți, posibil dăunători/periculoși;
 - 6) proprietăți ecotoxicologice ale deșeurilor și ale levigatului rezultat.
- 139.** În vederea depozitării deșeurilor la depozitul autorizat, operatorul care prestează activitatea de transport a deșeurilor trebuie să aibă documentele necesare din care să reiasă că deșeurile respective pot fi acceptate pentru depozitare în conformitate cu condițiile stabilite de operatorul care administrează depozitul de deșeuri și că deșeurile respective îndeplinesc criteriile de acceptare stabilite în prezentul regulament.
- 140.** Operatorul care realizează activitatea de sortare a deșeurilor trebuie să întocmească documentele necesare prin care să ateste compoziția deșeurilor sortat ce urmează să fie depozitat.
- 141.** Operatorii care realizează activitatea de colectare și transport a deșeurilor trebuie să aibă o evidență strictă a deșeurilor pe care le colectează pe utilizatori și să întocmească documentele necesare prin care să ateste compoziția deșeurilor transportat ce urmează să fie sortat.

SECȚIUNEA a 5-a

Colectarea, transportul, depozitarea și valorificarea deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și agenți economici, neasimilabile celor menajere (mobilier, deșeuri de echipamente electrice și electronice etc.)

- 142.** Instituțiile publice, asociațiile, fundațiile și persoanele fizice deținătoare de deșeuri de ambalaje au obligația să depună selectiv deșeurile de ambalaje în containere diferite, inscripționate corespunzător, amplasate în locuri special amenajate.
- 143.** Tipul și numărul de containere trebuie ales în funcție de condițiile și tipurile de materiale din ambalaje.
- 144.** Containerele de colectare vor fi amplasate astfel încât să fie ușor accesate de populație (în apropierea locuințelor), manipularea și depozitarea lor în locurile stabilite să nu creeze disconfort pentru persoanele care locuiesc în apropierea acestor locuri (miros, zgomot), locațiile să fie ușor accesibile operatorului de salubritate, să se încadreze în imaginea arhitecturală a zonei și să poată fi spălate/curățate/dezinfectate la locul de amplasare.
- 145.** Deșeurile voluminoase constau în deșeuri solide de dimensiuni mari (mobilier, obiecte de uz casnic, deșeuri de echipamente electrice și electronice, etc.), care nu pot fi preluate cu sistemele obișnuite de precollectare sau colectare a deșeurilor municipale.
- 146.** Deșeurile voluminoase se vor colecta periodic și vor fi transportate de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor la **puncte de sortare și reciclare**.
- 147.** Deșeurile voluminoase vor fi depozitate de proprietar în vederea preluării de către operatorul de gestionare a deșeurilor, în locurile stabilite de autoritatea locală și amenajate în acest scop și unde există căi de acces pentru mijloacele de transport.

Deșeurile pot fi aduse de beneficiar și în alte locuri special stabilite de autoritatea publică locală.

- 148.** Colectarea deșeurilor voluminoase se poate face și direct de la deținătorul acestora, în urma solicitării adresate către operatorul de gestionare a deșeurilor, cu specificarea caracteristicilor și cantităților acestora. În această situație, operatorul de salubritate poate să stabilească o altă dată și oră decât cea aprobată de autoritatea publică locală, în cadrul programelor de colectare a deșeurilor voluminoase, dacă operația, prin corelarea volumului deșeurilor preluate și capacitatea de transport afectată, se justifică din punct de vedere economic.
- 149.** Deșeurile voluminoase provenite de la populație sau de la agenți economici - mobilă, obiecte casnice, deșeuri textile, vegetale, lemnoase - vor fi colectate periodic de către operatorul de salubritate, conform unui program întocmit și aprobat de către direcția de specialitate a autorității publice locale și comunicat populației și agenților economici.
- 150.** Colectarea se va realiza selectiv, pe categorii de deșeuri, prin stabilirea zilelor și intervalului orar de așa natură încât deținătorii de deșeuri voluminoase, incluzându-se în acestea și deșeurile de echipamente electrice și electronice, să poată preda aceste deșeuri, iar operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor să se poată organiza astfel încât să poată asigura fluxul tehnologic de colectare, transport, sortare, depozitare deșeuri sau materiale refolosibile sau valorificabile.
- 151.** În vederea reducerii cantității de DEEE eliminate ca deșeuri municipale nesortate și pentru atingerea unui nivel ridicat de colectare selectivă, posesorii de DEEE trebuie să le predea la punctele de colectare constituite special în acest scop.
- 152.** Punctele de colectare se amplasează în locuri și la distanțe care să asigure un acces ușor, ținând seama în special de densitatea populației.
- 153.** La punctele de colectare operatorul are obligația de a prelua DEEE de la posesorii finali și distribuitori gratuit.
- 154.** Producătorii sunt obligați să asigure colectarea și să urmărească ca toate DEEE colectate să fie transportate la instalațiile de tratare autorizate conform prevederilor legislației în vigoare, cu excepția cazului în care aparatele sunt refolosite în întregime.
- 155.** Colectarea și transportul DEEE colectate selectiv se efectuează astfel încât să optimizeze refolosirea și reciclarea componentelor sau aparatelor întregi care pot fi refolosite sau reciclate.
- 156.** După terminarea acțiunii de colectare, locul/locurile în care s-a realizat colectarea vor fi igienizate prin măturare și spălare.
- 157.** Operatorul trebuie să aibă un sistem de evidență a gestionării deșeurilor voluminoase din care să rezulte:
 - 1) data în care s-a realizat colectarea transportul și depozitarea la stația de sortare, în vederea sortării;
 - 2) punctele de colectare de unde s-a făcut colectarea;
 - 3) cantitățile totale preluate de la populație, persoane juridice de drept public și privat;
 - 4) cantitățile de deșeuri rezultate în urma sortării, pe sortimente;
 - 5) cantitățile de componente sau aparate întregi ce urmează a fi refolosite cu denumirea lor;
 - 6) cantitățile care urmează a fi supuse procesului de compostare;

7) cantitățile ce urmează a fi transportate la depozitul de deșeuri.

SECȚIUNEA a 6-a

Colectarea, transportul, depozitarea deșeurilor rezultate din activități de construcții și demolări

- 158.** Deșeurile din construcții și demolări sunt deșeuri solide rezultate în urma demolării sau construirii clădirilor, șoselelor și altor structuri. În mod uzual, aceste deșeuri conțin pământ vegetal, nisip, pietriș, substanțe gudronate sau rezultate din gudron argilă, substanțe cu lianți bituminoși sau hidraulici, asfalt, macadam, pietre, beton, ciment, cărămizi, lemn, zidărie, materiale pentru acoperișuri, tencuieli și ipsos, pasta de lipit, vopsele, lacuri, cabluri din metal, metale, bârne de lemn și altele asemenea.
- 159.** Deșeurile provenite din activitățile de construcție și demolări se colectează prin grija deținătorului și sunt transportate de către operator în baza unui contract de prestări servicii, în depozite specializate pentru primirea acestor tipuri de deșeuri.
- 160.** Precolectarea se realizează numai în containere speciale, fiind interzisă depozitarea deșeurilor provenite din activitatea de construcții și demolări în pubelele sau containerele în care se depun deșeurile municipale.
- 161.** Transportul deșeurilor provenite din activitatea de construcții și demolări se realizează în containerele în care s-a realizat precolectarea sau în basculante prevăzute cu sistem de acoperire a încărcăturii pentru a nu avea loc degajarea prafului, sau împrăștierea acestora în timpul transportului.
- 162.** În cazul deșeurilor provenite din activitățile de construcție și demolări prin a căror manipulare se degajă praf se vor lua măsurile necesare de umectare astfel încât cantitatea de praf degajată în aer să fie sub concentrația admisă.
- 163.** În vederea depozitării, deșeurile din construcții și demolări vor fi neutralizate prin grija producătorului, sau de către proprietarul depozitului care primește astfel de deșeuri, pe baza tehnologiilor și reglementărilor în vigoare.
- 164.** Depozitarea deșeurilor neutralizate se face cu respectarea condițiilor impuse de tehnologia de depozitare controlată.
- 165.** Deșeurile din construcții și demolări vor fi supuse proceselor de reciclare și recuperare putând fi utilizate pentru reamenajări de drumuri sau alte activități, după ce sunt supuse procesării, neutralizării și pre tratării în stații de sortare.
- 166.** Deșeurile din construcții și demolări pot fi tratate atât separat de deșeurile municipale cât și împreună cu acestea cu excepția cazului în care în acestea se regăsesc substanțe sau materiale clasificate ca fiind periculoase.
- 167.** Materialele rezultate din demolări, care conțin azbest, trebuie colectate separat, nu vor fi amestecate cu celelalte deșeuri și se realizează astfel încât să nu se degajeze fibre din material, personalul care realizează această operație va purta echipament de protecție special pentru lucrul cu azbestul.
- 168.** Containerele în care se precolectează materialele rezultate din construcții și demolări care au caracter periculos, trebuie să fie prevăzute cu semne convenționale distinctive utilizate pentru avertizare în cazul substanțelor otrăvitoare și inscripționarea acestora cu avertizarea „PERICOL DE MOARTE”. Aceste containere se depozitează numai pe domeniul aparținând producătorului de deșeu în spațiu îngrădit.

169. Deșeurile rezultate din construcții, care nu sunt poluate, cum ar fi pământul și rocile excavate în cadrul lucrărilor de săpătură, pot fi utilizate, cu acordul autorităților de mediu, la alte lucrări de construcție, în agricultură sau silvicultură, amenajări hidrotehnice, construcția drumurilor.
170. Este interzisă abandonarea și depozitarea deșeurilor din construcții și demolări pe domeniul public sau privat al municipiului Chișinău.

SECȚIUNEA a 7-a

Colectarea, transportul și neutralizarea deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației

171. Persoanele fizice și juridice care au în întreținere animale și păsări - în zonele în care este permisă creșterea acestora - sunt obligate să folosească locuri special amenajate, care să respecte normele sanitar - veterinare și al căror amplasament să fie aprobat de autoritatea de protecție a mediului și de autoritatea sanitar - veterinară.
172. Crescătorii individuali de animale sunt obligați să anunțe în maximum 24 de ore direcția de specialitate a municipalității asupra morții animalelor din gospodăriile proprii în vederea colectării, transportului și neutralizării acestora.
173. Operatorul de gestionare a deșeurilor are obligația să țină evidență referitoare la deșeurile de origine animală colectate, modul de transport și documente doveditoare cu privire la predarea acestor deșeuri la unitatea de ecarisare, dacă nu realizează operația de neutralizare.
174. Colectarea și transportul deșeurilor animaliere provenite din gospodăriile populației se realizează numai cu avizul sanitar - veterinar eliberat de autoritatea sanitar - veterinară.
175. Neutralizarea deșeurilor animale provenite din gospodăriile populației se realizează prin compostare, după caz la un loc cu deșeurile vegetale.
176. Autovehiculele și containerele destinate transportului de deșeuri de origine animală trebuie dezinfectate după fiecare transport în parte în locurile special amenajate pentru această operație.

SECȚIUNEA a 8-a

Colectarea cadavrelor animalelor de pe domeniul public și predarea acestora unităților de ecarisaj

177. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor are obligația de a colecta cadavrele de animale de pe domeniul public și să le predea unității de ecarisaj care este abilitată pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală în conformitate cu prevederile legale în vigoare.
178. Cadavrele de animale de pe domeniul public se transportă în mijloace auto special destinate și amenajate în acest scop care îndeplinesc condițiile impuse de legislația în vigoare.
179. Documentele de înregistrare și evidențele necesare sunt cele specifice activității de colectare, transport și neutralizare a deșeurilor de origine animală rezultate din gospodăriile populației.
180. Cadavrele de animale de pe domeniul public vor fi ridicate în termen de maxim 2 ore de la semnalarea existenței acestora, de către populație, reprezentanți ai

agenților economici sau instituțiilor publice, inclusiv în cazul autosesizării ca urmare a activității curente de salubritate.

181. Autovehiculele și containerele destinate transportului cadavrelor de animale de pe domeniul public trebuie dezinfectate după fiecare transport în parte în locurile special amenajate pentru această operație.
182. Personalul trebuie să utilizeze echipament de protecție și să fie dotat corespunzător astfel încât să nu vină în contact direct cu animalele colectate. Aceștia trebuie să aibă aviz medical prin care să se confirme că sunt îndeplinite condițiile necesare, inclusiv vaccinarea dacă este cazul, pentru prestarea acestei activități.
183. Se interzice abandonarea, **îngroparea** sau depozitarea cadavrelor de origine animală în alte condiții decât cele stabilite de legislația în vigoare.

SECȚIUNEA a 9-a

Drepturile și obligațiile operatorului serviciului de gestionare a deșeurilor

184. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor va acționa pentru implicarea deținătorilor de deșuri în gestionarea eficientă a acestora și transformarea treptată a deținătorilor de deșuri în „operatori activi de mediu”, cel puțin la nivelul habitatului propriu.
185. Operatorul va asigura toate condițiile materiale pentru realizarea pre colectării selective, în paralel cu conștientizarea utilizatorilor asupra tratării cu responsabilitate a problemei deșeurilor.
186. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor are următoarele drepturi:
 - 1) să încaseze contravaloarea serviciului de gestionare a deșeurilor prestat/contractat, corespunzător tarifului aprobat de autoritatea administrației publice locale;
 - 2) să asigure echilibrului contractual pe durata contractului de delegare a gestiunii;
 - 3) să ajusteze tariful în raport cu evoluția generală a prețurilor și tarifelor din economie;
 - 4) să propună modificarea tarifului aprobat în situațiile de schimbare semnificativă a echilibrului contractual;
 - 5) să aplice la facturare tarifele aprobate de autoritatea administrației publice locale;
 - 6) să suspende sau să limiteze prestarea serviciului, fără plata vreunei penalizări, cu un preaviz de 5 zile lucrătoare, dacă sumele datorate, nu au fost achitate după 45 de zile de la primirea facturii;
 - 7) să solicite recuperarea debitelor în instanță;
 - 8) să beneficieze de toate drepturile prevăzute de actele normative în vigoare privind reglementarea desfășurării activităților specifice serviciului de gestionare a deșeurilor;
 - 9) să factureze utilizatorului prestarea serviciului de colectare a deșeurilor din interiorul și exteriorul punctelor de colectare pe o rază de 30 m, potrivit contractului încheiat. Facturarea se va face diferențiat pe tipuri de deșuri.

187. Operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor are următoarele obligații:

- 1) să țină gestiunea separată pentru fiecare activitate în parte pentru a se putea stabili tarife juste în concordanță cu cheltuielile efectuate;
- 2) să asigure prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor, conform prevederilor contractuale și cu respectarea prezentului regulament, prescripțiilor, normelor și normativelor tehnice în vigoare;
- 3) să plătească despăgubiri persoanelor fizice sau juridice pentru prejudiciile provocate din culpă, inclusiv pentru restricțiile impuse deținătorilor de terenuri în perimetrul zonelor de protecție instituite, conform prevederilor legale;
- 4) să plătească despăgubiri pentru întreruperea nejustificată a prestării serviciului și să acorde bonificații procentuale din valoarea facturii utilizatorilor în cazul prestării serviciului sub parametrii de calitate și cantitate prevăzuți în contractele de prestare;
- 5) să furnizeze direcției de specialitate a municipalității, informațiile solicitate și să asigure accesul la documentațiile și la actele individuale pe baza cărora prestează serviciul de gestionare a deșeurilor, în condițiile legii;
- 6) să încheie contracte de asigurare pentru pagubele aduse la infrastructura exploatată în desfășurarea activităților;
- 7) să dețină toate avizele, acordurile, autorizațiile și licențele, necesare prestării activităților specifice serviciului de gestionare a deșeurilor, prevăzute de legislația în vigoare;
- 8) să respecte angajamentele luate prin contractele de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 9) să colecteze întreaga cantitate de deșeuri municipale și să lase în stare de curățenie spațiul destinat depozitării recipientelor de precollectare și domeniul public;
- 10) să doteze, prin comodat, cu pubele și/sau containere persoanele fizice, iar persoanele juridice să fie dotate cu pubele și/sau containere prin vânzare sau închiriere;
- 11) să respecte indicatorii de performanță precizați în prezentul regulament, să îmbunătățească în mod continuu calitatea serviciilor prestate;
- 12) să aplice metode performante de management, care să conducă la reducerea costurilor specifice de operare;
- 13) să doteze utilizatorii cu mijloacele necesare precollectării selective, în condițiile stabilite de prezentul regulament;
- 14) să verifice starea tehnică a mijloacelor de precollectare și să le înlocuiască pe cele care prezintă defecțiuni sau neetanșeități în maxim 24 de ore de la sesizare;
- 15) să factureze serviciile prestate în conformitate cu procedurile proprii de facturare aprobate de autoritatea competentă, la tarife legal aprobate;
- 16) să asigure activitatea de dispecerat și de înregistrare a reclamațiilor, având un program de funcționare mai mare sau cel puțin egal cu cel în care se prestează activitățile de gestionare a deșeurilor;
- 17) să înregistreze toate reclamațiile și sesizările utilizatorilor într-un registru și să ia măsurile de rezolvare ce se impun. În registru se vor consemna numele,

prenumele persoanei care a reclamat și a primit reclamația, adresa reclamantului, data și ora reclamației, data și ora rezolvării, numărul de ordine al reclamației care va fi comunicat petentului. La sesizările scrise operatorul are obligația să răspundă în termen de maximum 30 de zile de la înregistrarea acestora;

- 18) să țină evidența gestiunii deșeurilor și să raporteze periodic direcției de specialitate a municipalității și autorităților de mediu competente, situația conform reglementărilor în vigoare.

SECȚIUNEA a 10-a

Drepturile și obligațiile utilizatorilor serviciului de gestionare a deșeurilor

- 188.** Au calitatea de utilizator al serviciului de gestionare a deșeurilor, beneficiarii individuali sau colectivi, direcți ori indirecti.
- 189.** Dreptul fără discriminare de acces la serviciul de gestionare a deșeurilor, de utilizare a acestuia precum și la informațiile publice este garantat tuturor utilizatorilor.
- 190.** Utilizatorii au următoarele drepturi:
- 1) să utilizeze, liber și nediscriminatoriu, serviciul public de gestionare a deșeurilor, în condițiile contractului de prestare a serviciilor;
 - 2) să solicite și să primească, în condițiile legii și ale contractelor de prestare, despăgubiri sau compensații pentru daunele provocate lor de către operator prin nerespectarea obligațiilor contractuale asumate ori prin prestarea unor servicii inferioare, calitativ și cantitativ, parametrilor tehnici stabiliți prin contract sau prin normele tehnice în vigoare;
 - 3) să sesizeze direcției de specialitate a municipalității deficiențe constatate în sfera serviciului public de gestionare a deșeurilor și să facă propuneri vizând înlăturarea acestora, îmbunătățirea activității și creșterea calității serviciului;
 - 4) să se asocieze în organizații neguvernamentale pentru apărarea, promovarea și susținerea intereselor proprii;
 - 5) să primească și să utilizeze informații privind serviciul de gestionare a deșeurilor, despre deciziile luate în legătură cu acest serviciu de către autoritatea administrației publice locale sau operator, după caz;
 - 6) să fie consultați, direct sau prin intermediul unor organizații neguvernamentale reprezentative, în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, strategiilor și reglementărilor privind activitățile din sectorul serviciului de gestionare a deșeurilor;
 - 7) să se adreseze, individual ori colectiv, prin intermediul unor asociații reprezentative, autorităților administrației publice locale sau centrale ori instanțelor judecătorești, în vederea prevenirii sau reparării unui prejudiciu direct ori indirect.
 - 8) să li se presteze serviciul de gestionare a deșeurilor în condițiile prezentului regulament, al celorlalte acte normative în vigoare, la nivelurile stabilite în contract;

- 9) să conteste facturile când constată încălcarea prevederilor contractuale în baza unor procese verbale întocmite de autoritatea administrației publice locale sau de autoritatea de reglementare competentă;
- 10) să primească răspuns în maximum 30 de zile la sesizările adresate operatorului sau autorităților administrației publice locale și centrale cu privire la neîndeplinirea unor condiții contractuale;
- 11) să fie dotați de operator cu recipiente de precolectare adecvate mijloacelor de încărcare și de transport ale acestuia;
- 12) utilizatorilor le este garantat dreptul de acces la serviciile de gestionare a deșeurilor și de utilizare a acestora.

191. Utilizatorii, persoane fizice sau juridice, instituții publice de pe raza municipiului Chișinău au următoarele obligații:

- 1) să respecte prevederile prezentului regulament și clauzele contractului de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 2) să achite în termenele stabilite obligațiile de plată, în conformitate cu prevederile contractului de prestare a serviciului de gestionare a deșeurilor;
- 3) să asigure accesul utilajelor de colectare a deșeurilor la punctele de colectare;
- 4) să asigure preselectarea pe categorii a deșeurilor reciclabile, rezultate din gospodăriile proprii sau din activitățile lucrative pe care le desfășoară, precum și depozitarea acestora în containere asigurate de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor, numai în locurile special amenajate;
- 5) să accepte întreruperea temporară a prestării serviciului de gestionare a deșeurilor pentru ca urmare a execuției unor lucrări prevăzute în programele de reabilitare, extindere și modernizare a infrastructurii tehnico-edilitare;
- 6) să respecte normele de igienă și sănătate publică stabilite prin actele normative în vigoare;
- 7) să încheie contract pentru prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor cu operatorul desemnat de către autoritatea administrației publice locale.
- 8) să execute operațiunea de precolectare în recipientele cu care sunt dotate punctele de colectare de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor, în conformitate cu sistemul de colectare convenit de operator cu direcția de specialitate a municipalității și stabilite prin contract.
- 9) prin comodat, persoanele fizice primesc de la operator pubele, iar prin vânzare primesc persoanele juridice pubele pentru colectarea selectivă a deșeurilor reciclabile;
- 10) să mențină în stare de curățenie spațiile în care se face precolectarea, precum și recipientele în care se depozitează deșeurile municipale în vederea colectării;
- 11) să execute operațiunea de precolectare în condiții de maximă siguranță din punct de vedere al sănătății oamenilor și al protecției mediului, astfel încât să nu producă poluare fonică, miros neplăcut și răspândirea de deșeuri;
- 12) să nu introducă în recipientele de precolectare deșeuri din categoria celor cu regim special (periculoase, toxice, explozive), animaliere, provenite din construcții, din toaletarea pomilor sau curățarea și întreținerea spațiilor verzi

- ori provenite din diverse procese tehnologice care fac obiectul unor tratamente speciale autorizate de direcțiile sanitare veterinare sau de autoritățile de mediu;
- 13) să colecteze și să depoziteze selectiv deșeurile de ambalaje, în recipiente diferite, inscripționate corespunzător și amplasate de operatorul serviciului de gestionare a deșeurilor în spațiile special amenajate.

SECȚIUNEA a 11-a

Indicatori de performanță și de evaluare a serviciului de gestionare a deșeurilor

- 192.** Indicatorii de performanță și de evaluare stabilesc condițiile ce trebuie respectate de operator pentru asigurarea serviciului de gestionare a deșeurilor.
- 193.** Indicatorii de performanță asigură condițiile pe care trebuie să le îndeplinească serviciul de gestionare a deșeurilor, avându-se în vedere:
- 1) continuitatea din punct de vedere cantitativ și calitativ;
 - 2) prestarea serviciului pentru toți utilizatorii din aria sa de responsabilitate;
 - 3) adaptarea permanentă la cerințele utilizatorilor;
 - 4) excluderea oricărei discriminări privind accesul la serviciile de gestionare a deșeurilor;
 - 5) respectarea reglementărilor specifice din domeniul protecției mediului și al sănătății populației;
 - 6) implementarea unor sisteme de management al calității, al mediului și al sănătății și securității muncii.
- 194.** Indicatorii de performanță pentru serviciul de gestionare a deșeurilor se referă la următoarele activități:
- 1) contractarea serviciului de gestionare a deșeurilor;
 - 2) măsurarea, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;
 - 3) îndeplinirea prevederilor din contract cu privire la calitatea serviciilor efectuate;
 - 4) menținerea unor relații echitabile între operator și utilizator prin rezolvarea rapidă și obiectivă a problemelor, cu respectarea drepturilor și obligațiilor care revin fiecărei părți;
 - 5) soluționarea în timp util a reclamațiilor utilizatorilor referitoare la serviciile de gestionare a deșeurilor;
 - 6) prestarea serviciului de gestionare a deșeurilor pentru toți utilizatorii din raza unității administrativ-teritoriale a municipiului Chișinău;
 - 7) prestarea de servicii conexe serviciului de gestionare a deșeurilor - informare, consultanță.
- 195.** În vederea urmăririi respectării indicatorilor de performanță, operatorul trebuie să asigure:
- 1) gestiunea serviciului, conform prevederilor contractuale;
 - 2) gradul asigurării colectării selective a deșeurilor reciclabile;
 - 3) gradul asigurării cu recipiente de precollectare a utilizatorilor;
 - 4) evidența clară și corectă a utilizatorilor;
 - 5) înregistrarea activităților privind măsurarea prestațiilor, facturarea și încasarea contravalorii serviciilor efectuate;

- 6) înregistrarea reclamațiilor și sesizărilor utilizatorilor și modul de soluționare a acestora.

CAPITOLUL IV

Serviciul de salubritate. Activități de dezinsecție, dezinfecție și deratizare

- 196.** Cetățenii cu gospodării individuale, agenți economici, instituțiile publice și asociațiile de proprietari/locatari au obligația de a asigura combaterea și stingerea focarelor de rozătoare purtătoare de maladii transmisibile și/sau generatoare de disconfort din gospodăria proprie sau din spațiile pe care le dețin cu orice titlu, numai cu un operator licențiat de autoritatea de reglementare competentă pe baza unui contract încheiat între acesta și autoritatea administrației publice locale.
- 197.** Activitatea de dezinsecție se efectuează în:
- 1) clădiri ale instituțiilor publice;
 - 2) părți comune ale clădirilor tip condominii, case;
 - 3) căminele aferente rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie termică;
 - 4) parcuri, spații verzi, cimitire, maluri de lac;
 - 5) piețe, târguri, oboare, bălciuri;
 - 6) zone demolate și neconstruite;
 - 7) subsoluri uscate, umede sau inundate.
- 198.** Activitatea de dezinfecție se efectuează în:
- 1) depozitele de deșuri municipale și asimilate acestora;
 - 2) stațiile de transfer a deșeurilor;
 - 3) stațiile de sortare a deșeurilor;
 - 4) spațiilor special amenajate pentru colectarea deșeurilor menajere;
 - 5) mijloace de transport în comun;
 - 6) unități de învățământ și sanitare aflate în subordinea autorităților administrației publice locale;
 - 7) locurile în care există focare declarate care pun în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor.
- 199.** Deratizarea se efectuează în toate locurile în care:
- 1) este prevăzută operațiunea de dezinfecție;
 - 2) este prevăzută operațiunea de dezinsecție, cu excepția mijloacelor de transport în comun;
 - 3) există focare declarate care pun în pericol sănătatea oamenilor și a animalelor.
- 200.** Programele, etapele precum și perioadele execuției lucrărilor de dezinsecție, deratizare sau dezinfecție, pe raza municipiului Chișinău, vor fi stabilite și organizate de către autoritatea administrației publice locale împreună cu operatorul licențiat de autoritatea de reglementare competentă, în baza contractului de prestări servicii, contract încheiat între acesta și autoritatea administrației publice locale și vor fi aduse la cunoștința opiniei publice locale prin mass-media.
- 201.** Deratizarea se execută periodic, cel puțin odată pe semestru și/sau ori de câte ori este nevoie pentru stingerea unui focar, atât pe domeniul public și privat al municipiului Chișinău, cât și pe suprafețele deținute sub orice formă de agenții economici, clădiri ale instituțiilor publice, (școli, licee, creșe, grădinițe, spitale ,

etc.) părți comune ale clădirilor de orice tip condominii, proprietăți private, case, căminele aferente rețelelor de alimentare cu apă, canalizare, alimentare cu energie termică.

202. Din punct de vedere al frecvenței dezinfecția se execută:

- 1) trimestrial în spațiile cu altă destinație decât cea de locuință, în subsolurile tehnice și în căminele rețelelor de alimentare cu apă, de canalizare și de alimentare cu energie termică. În cazul tratamentelor împotriva țânțarilor este obligatorie acțiunea atât împotriva larvelor cât și a adulților;
- 2) lunar sau ori de câte ori este nevoie pentru stingerea unui focar în unitățile de producție și/sau de comerț agroalimentar și în depozitele cu astfel de produse;
- 3) ori de câte ori este nevoie pentru stingerea unui focar de infecție în instituții;
- 4) numai la solicitarea proprietarului spațiului cu destinație de locuință.
- 5) în cazul constatării apariției unui focar salubritarea, dezinfecția, deratizarea se efectuează obligatoriu fără a fi necesară solicitarea sau aprobarea proprietarului spațiului cu destinație de locuință.
- 6) pe domeniul public și privat al municipiului, parcuri, scuaruri, zone verzi, etc. în funcție de programele stabilite și organizate de către autoritatea administrației publice locale împreună cu operatorul.
- 7) Produsele utilizate în activități de dezinfecție, dezinfecție și deratizare vor fi avizate de către organul central din domeniul sănătății publice, pentru profilaxia sanitar-umană.
- 8) Lucrările se vor executa astfel încât să nu provoace daune de orice natură proprietății utilizatorului obiectivului respectiv.

203. Persoanele fizice sau juridice deținătoare de spații construite indiferent de destinație, curți și/sau terenuri virane sau amenajate, unitățile de administrare a domeniului public, ocoalele silvice, instituțiile publice precum și unitățile care au în exploatare rețele tehnico-edilitare sunt obligate să efectueze deratizarea, dezinfecția și dezinfecția spațiilor deținute în condițiile prevăzute în prezentul regulament.

204. Deratizarea, dezinfecția și dezinfecția spațiilor deținute, se realizează numai de un operator licențiat de autoritatea de reglementare competentă pe baza unui contract încheiat între acesta și autoritatea administrației publice locale.

205. Persoanele fizice sau juridice beneficiare ale operațiilor de deratizare, dezinfecție și/sau dezinfecția au obligația să permită accesul operatorului în locurile unde urmează să se realizeze operația și să mențină spațiile pe care le au în proprietate salubre, luând măsuri de evacuare a tuturor reziduurilor solide, de spălare a încăperilor în care se efectuează colectarea deșeurilor, de eliminare a apei stagnată, de curățire a subsolurilor, de punere în ordine a depozitelor de materiale și remedierea defecțiunilor tehnice la instalațiile sanitare care provoacă inundarea sau stagnarea apei în subsoluri și/sau pe terenurile deținute.

206. Operatorul care prestează serviciul de deratizare, dezinfecție și dezinfecție are următoarele obligații:

- 1) înainte de începerea lucrărilor în teren va anunța tipul lucrărilor ce se vor efectua pe baza unui preaviz de execuție, adus la cunoștință utilizatorului cu cel puțin 5 zile înainte de începerea lucrărilor respective care va conține:
 - tipul lucrării ce se va efectua;

- data și intervalul orar în care se efectuează lucrarea;
 - locul/locurile din cadrul proprietății utilizatorului în care este necesară activitatea;
 - gradul de toxicitate al substanțelor utilizate;
 - efectele substanțelor asupra peștilor, albinelor și animalelor cu sânge cald;
 - măsurile de protecție ce trebuie luate în special cu referire la copii, bătrâni, bolnavi, animale și păsări;
 - antidotul precum și substanța activă a produsului utilizat.
- 2) în cazul în care operatorul trebuie să efectueze una sau mai multe operații pe proprietatea privată a utilizatorului, la începerea lucrărilor reprezentantul acestuia este obligat să se legitimeze și să anunțe scopul motivul activității pe care o va efectua.
- 3) la terminarea lucrărilor efectuate pe proprietatea utilizatorului se solicită confirmarea efectuării fizice a lucrării, operatorul fiind singurul responsabil în privința substanțelor utilizate, a cantității acestora și a tehnologiei aplicate;
- 207.** În cazul refuzului de a permite efectuarea operațiilor pe proprietatea utilizatorului, operatorul licențiat are obligația să anunțe autoritatea publică locală, pentru luarea măsurilor legale.
- 208.** În cazul în care, ca urmare a unui tratament efectuat, se aduce o daună imediată, vizibilă, proprietății beneficiarului, acest fapt va fi menționat în documentul de lucru și va fi comunicat în mod expres operatorului. Vor fi semnalate, de asemenea, toate aspectele ce sunt de natură să afecteze viața și sănătatea oamenilor și viețuitoarelor.
- 209.** Operatorul nu este exonerat de răspunderea privind prejudiciile cauzate privind sănătatea oamenilor și viețuitoarelor, altele decât cele pentru care se aplică tratamentul, dacă utilizează substanțe periculoase pentru aceștia, nu s-au luat măsurile necesare de informare a populației sau tratamentul este inefficient.

CAPITOLUL V

Interdicții și sancțiuni

- 210.** Pe raza municipiului Chișinău este interzisă:
- 1) aruncarea pe domeniul public și privat al municipiului, a deșeurilor de orice tip;
 - 2) depozitarea deșeurilor de orice tip pe domeniul public și privat al municipiului;
 - 3) scoaterea gunoaielor și apelor uzate, măturate din localuri, magazine sau imobile pe străzi, precum și îndepărtarea gunoiului măturat de pe trotuare în rigole sau carosabil;
 - 4) scurgerea apelor pluviale de pe acoperiș direct pe trotuar datorită nerezistenței jgheaburilor și burlanelor sau necurățirii acestora;
 - 5) accesul, staționarea și circulația autovehiculelor pe trotuare, zone verzi și în locurile nepermise, semnalizate ca atare.
 - 6) murdărirea carosabilului și trotuarelor cu pneurile murdare sau transportul în condiții improprie al oricăror produse sau materiale (ex; scurgerea sau împrăștierea nisipului, pietrișului, pământ, betoane, lichide, etc.).

- 7) lipirea, scrierea sau expunerea de afișe sau anunțuri în alte locuri decât pe panourile speciale de afișaj și reclame fixe;
- 8) menținerea unor firme sau reclame deteriorate, inestetice, incomplete sau depășite pe fațadele sau acoperișurile imobilelor, în vitrinele magazinelor sau amplasate pe străzi;
- 9) ocuparea anumitelor suprafețe din domeniul public pentru executarea de schele pentru reparații, devierea circulației pietonale sau rutiere impusă de executarea lucrării, fără autorizații din partea administrației publice locale,
- 10) ruperea sau degradarea indicatoarelor de circulație, a corpurilor de semafor, a semafoarelor, tăblițelor indicatoare de străzi;
- 11) degradarea marcajelor și indicatoarelor turistice, a podețelor și parapetelor de pe potecile turistice, precum și a altor dotări aferente acestora;
- 12) degradarea grătarelor, căminelor, recipientelor de canal stradal aferente rețelelor tehnico – edilitare aflate în domeniul public;
- 13) neînchiderea cu capace, grătare a căminelor, recipientelor de canal stradal aferente rețelelor tehnico –edilitare;
- 14) astuparea gurilor de scurgere stradale cu nisip, gunoi, reziduuri sau cu alte materiale ;
- 15) executarea de planuri înclinate din beton, asfalt sau alte materiale precum și scoaterea bordurilor sau realizări de pante pentru urcarea autovehiculelor pe trotuar,
- 16) blocarea locurilor pentru parcare, a trotuarelor și carosabilului cu lanțuri, cabluri sau alte materiale fără acordul administrației publice locale, precum și murdărirea clădirilor, gardurilor și a platformelor parcarilor prin inscripționare;
- 17) depozitarea grămezilor de zăpadă în amestec cu material antiderapant (sare, nisip, etc.) rezultate din activitatea de dezzăpezire, pe zonele verzi, garduri vii, alveole stradale plantate cu arbori ;
- 18) tăierea ori scoaterea din rădăcini, fără autorizație a arborilor, puietilor de arbori sau arbuștilor,
- 19) însușirea de arbori doborâți de fenomene naturale, sau de arbori, puieti ori lăstari care au fost tăiați sau scoși din rădăcini, fără drept, de alte persoane;
- 20) distrugerea prin orice mijloace sau degradarea arborilor, puietilor, lăstarilor,
- 21) schimbarea destinației zonei verzi fără autorizație,
- 22) pășunatul în parcuri, zone verzi și în alte locuri unde nu este permisă creșterea animalelor, cosirea fără autorizație a ierbii din parcurile și grădinile publice;
- 23) circulația cu patine cu rotile, biciclete, motocicletele sau vehicule în parcuri și în zonele verzi, semnalizate ca atare;
- 24) distrugerea de zone verzi sau degradarea zonelor verzi prin rupere, calcare, taiere, etc.,
- 25) distrugerea zonelor verzi din cartiere, pentru amenajarea de grădini de legume și zarzavaturi,
- 26) amplasarea și utilizarea grătarelor picnic, spălarea rufelor și a covoarelor precum și uscarea acestora pe domeniul public și privat al municipiului;

- 27) împrăștierea, aruncarea sau folosirea de substanțe chimice toxice sau momeli otrăvitoare pe domeniul public și privat al municipiului exceptând desfășurarea activităților de dezinfecție, dezinsecție și deratizare organizate de către autoritățile administrației publice locale ;
 - 28) neexecutarea lucrărilor de dezinsecție, deratizare sau dezinfecție de către persoanele fizice sau juridice, în conformitate cu programele, etapele precum și perioadele de execuție a lucrărilor stabilite și organizate de către direcția de specialitate a municipalității împreună cu operatorul licențiat de autoritatea de reglementare competentă.
 - 29) spălarea autovehiculelor pe străzi, în râuri sau pe malurile acestora și în alte locuri ce aparțin domeniului public sau privat al municipiului Chișinău fără a deține autorizațiile legale necesare desfășurării acestei activități.
 - 30) **amplasarea bățătoarelor de covoare și a uscătoarelor de rufe, precum și bățul covoarelor în spațiile aferente blocurilor de locuințe precum și în alte locuri ce aparțin domeniului public sau privat al municipiului Chișinău;**
 - 31) blocarea accesului utilizatorilor precum și a autovehiculelor aparținând operatorului la platformele de colectare a deșeurilor;
 - 32) aprinderea focului în: interiorul platformelor de colectare a deșeurilor, europubele, euro containere sau alte recipiente de colectare a deșeurilor;
 - 33) arderea vegetației și a reziduurilor rezultate în urma activităților de salubritate;
 - 34) depozitarea pe suprafața platformei de colectare a oricărui deșeu, indiferent de tipul sau proveniența sa;
 - 35) mutarea recipientelor de colectare (europubele, euro containere, etc.) din cadrul locurilor special amenajate (puncte de precollectare) pe alte amplasamente fără acordul direcției de specialitate a municipalității;
 - 36) depozitarea de către persoane fizice sau juridice a deșeurilor la altă platformă de colectare decât cea la care a fost arondat conform contractului încheiat cu operatorul;
 - 37) aruncarea pe domeniul public sau privat al municipiului Chișinău hârtiile, resturile mărunte de ambalaje care se produc cu ocazia utilizării mijloacelor de transport și a activității desfășurate pe străzile localității;
 - 38) scoaterea și/sau împrăștierea de către persoane fizice a deșeurilor menajere sau de altă natură depozitate în euro containere sau europubele.
- 211.** Persoanele fizice, juridice și cu răspundere care încalcă prevederile prezentului Regulament vor fi sancționate în conformitate cu Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218 din 24.10.2008.
- 212.** Constatarea contravențiilor prevăzute în prezentul regulament se face de către agenții constatatori stabiliți prin dispoziția primarului general nr. _____ cu modificările ulterioare și de către colaboratorii poliției municipale, iar contravențiile se examinează de către comisiile administrative ale preturilor de sector din cadrul municipalității.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

- 213.** Prevederile prezentului regulament vor fi actualizate în funcție de modificările de natură tehnică, tehnologică și legislativă.